

3. Praktické sledování Bělousova-Žabotinského oscilační reakce

Při reakci

ÚKOL: Sledování B-Z reakce a stanovení kritické koncentrace Br⁻ pro „přepnutí mechanismu“. Můžeme sledovat i absorpční spektra Ce⁺⁴ (žlutá cca 330nm a méně), popřípadě spektra ferroinu. Můžeme sledovat i vlivy (teplota, změny koncentrací, atd) na periodu oscilací.

Pozor ferroin ovlivňuje významně signál z elektrod, proto vyhodnocení dat děláme z dat bez ferroinu.

POTŘEBY A CHEMIKÁLIE : Referenční kalomelová elektroda, Pt elda, Br⁻ ISE elda, METEX pro měření napětí, stopky. PC, program pro sběr dat. Elektromagnetické míchadlo, rotační el. míchadýlko, 2 kádinky cca 100ml, stojan s držákem elektrod. 1,5 M H₂SO₄ na ředění, 0,006M Ce(SO₄)₂*4H₂O v 1,5 M H₂SO₄, 0,187M KBrO₃ v 1,5 M H₂SO₄, 0,807M kys. malonová (nebo 0,825M kys. citrónová) v 1,5 M H₂SO₄, ferroin indikátor, 0,02M KBr (na kalibrační křivku), 3 Pipety 20ml.

POSTUP:

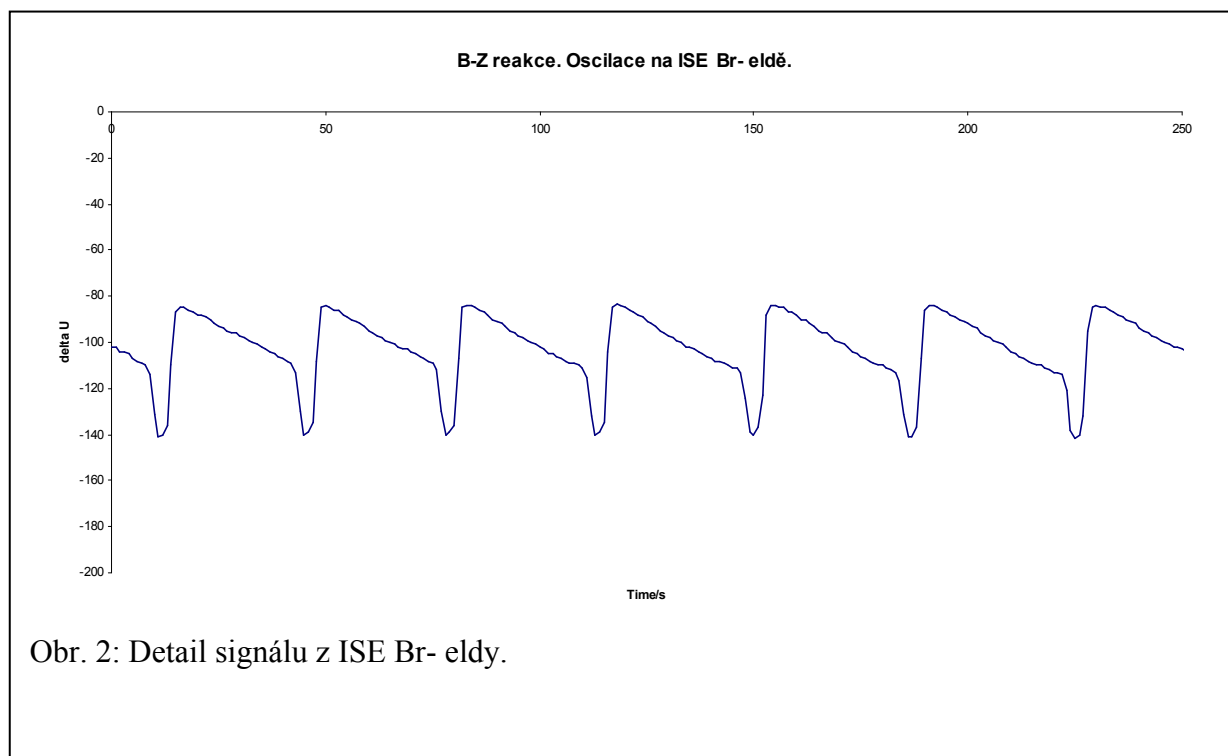
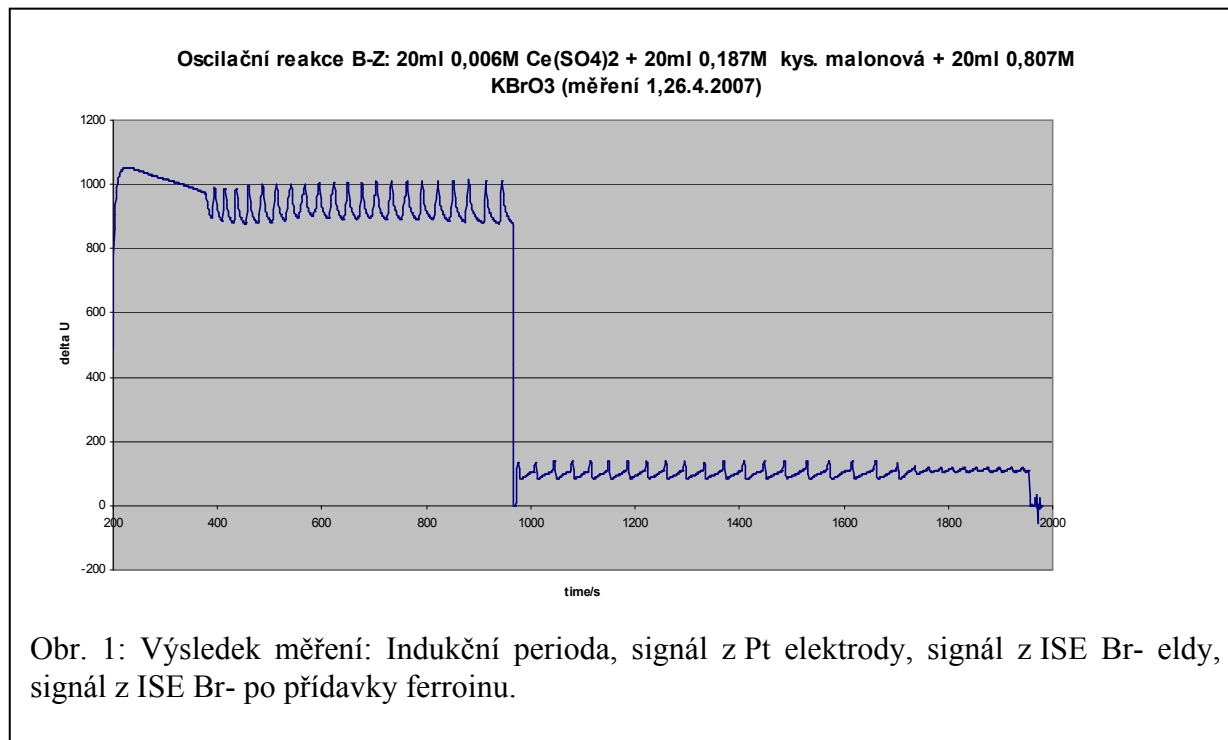
- Sestavíme elektrody a měřicí přístroj propojíme s PC.
- Smísíme 20ml 0,006M Ce(SO₄)₂*4H₂O v 1,5 M H₂SO₄ s 0,807M kys. malonovou v 1,5 M H₂SO₄.
- Začneme sběr dat (po 1sec). A ponoříme eldy do směsi.
- Pipetou přidáme 20ml 0,187M KBrO₃ v 1,5 M H₂SO₄.
- Sledujeme inkubační periodu a oscilace.
- Zapisujeme odezvu Pt a Br⁻ eldy. (nejlépe obojí současně, časová perioda oscilací s časem roste: 20-37sec.). Snažíme se zjistit (tj. zapisujeme mV a sledujeme tvar křivek) okamžik, kdy nastává zežloutnutí roztoku generovaným Ce⁺⁴ (obarvení je rychlé a odbarvení je postupné. Toto použijeme pro případnou synchronizaci.
- Zaznamenáme cca 20cyklů pro Pt a Br⁻ eldu.
- Přidáme ferroin a sledujeme změny zabarvení a změny na signálu z elektrod (cca 20cyklů).
- Ukončíme sběr dat.
- Do kádinky s oscilující směsí můžeme přidat 2-5 ml dest vody. Sledujeme proužky a vrstvy v roztoku.

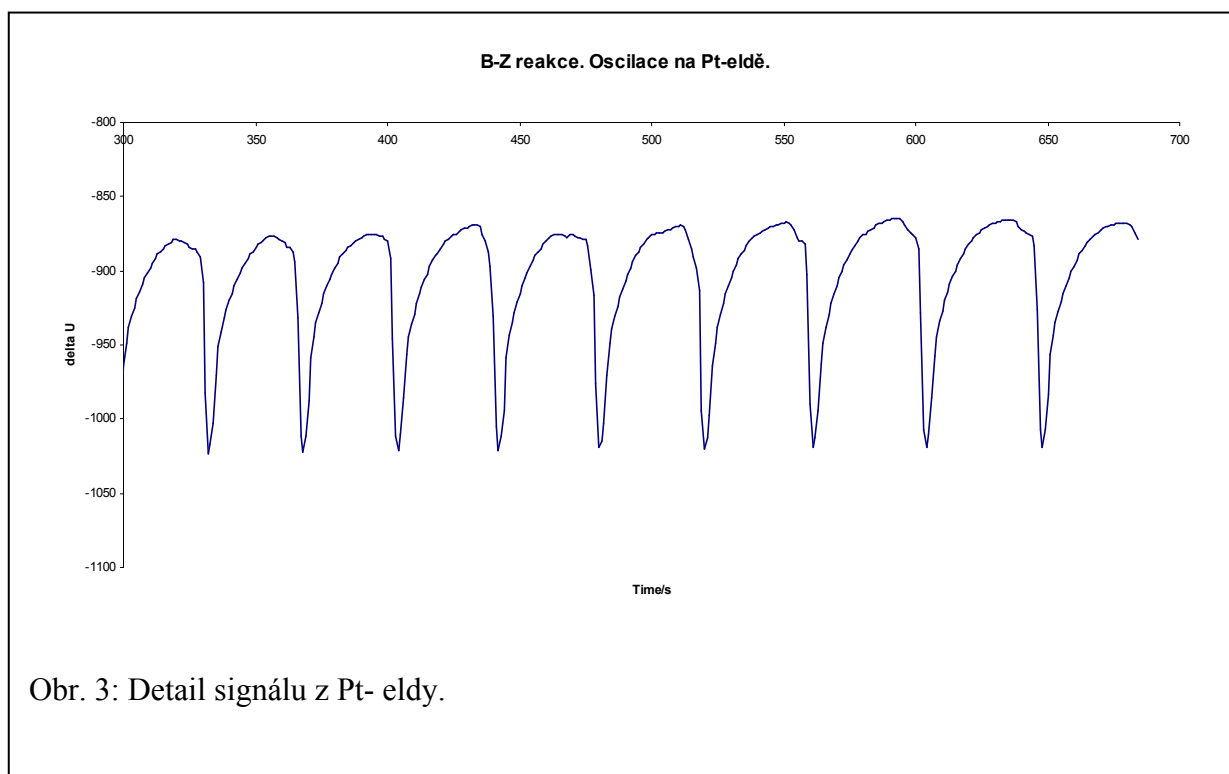
Stanovení kritické koncentrace Br⁻ iontů:

- Měříme závislost signálu z Br⁻ ISE eldy na koncentraci. Měření provedeme v původní kádince s e všemi eldami.
- Kritická koncentrace je cca 1e-4mV.

Očekávané výsledky:

ZPŮSOB VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ: k dispozici vhodný SW v PC. Vypočteme kritickou koncentrací Br^- . Vyhodnotíme vlivy (teplota, změny koncentrací, atd)

PROTOKOL: Grafy 1-4: závislosti mV na čase **Dále:**